

II

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

OTSUSED

NÕUKOGU

NÕUKOGU OTSUS,

25. juuni 2007,

millega asutatakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond aastateks 2007–2013

(2007/435/EÜ)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 63 lõike 3 punkti a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järkjärguliseks rajamiseks näeb asutamisleping ette nii meetmete vastuvõtmise isikute vaba liikumise tagamiseks koostöimes välispiirikontrolli, varjupaika ja sisserännet käsitlevate kõrvalmeetmetega kui ka meetmete vastuvõtmise varjupaiga, sisserände ja kolmandate riikide kodanike õiguste kaitse valdkonnas.

(2) Euroopa Ülemkogu kinnitas 15. ja 16. oktoobril 1999. aastal Tampere toimunud kohtumisel, et Euroopa Liit peab tagama õiglase kohtlemise liikmesriikide territooriumil seaduslikult elavatele kolmandate riikide kodanikele. Jüli-sema integratsioonipoliitika eesmärgiks peaks olema tagada neile Euroopa Liidu kodanikega võrreldavad õigused ja kohustused. Samuti peaks see aitama kaasa

mittediskrimineerimisele nii majandus-, ühiskondlikus kui kultuurielus ning arendama rassismi- ja ksenofoobiaavastaseid meetmeid.

(3) Kolmandate riikide kodanike liikmesriikidesse integreerimine on võtmetegur majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamisel, mis on asutamislepingus sätestatud ühenduse põhieesmärk. Võttes arvesse asutamislepingut, peaks Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond (edaspidi „fond”) integreerimise protsessi toetavate konkreetsete meetmete kaasrahastamise osas olema suunatud eelkõige hiljuti saabunud kolmandate riikide kodanikele.

(4) 4. ja 5. novembril 2004. aastal vastu võetud Haagi programmis rõhutab Euroopa Ülemkogu, et stabiilsuse ja ühtekuuluvuse saavutamiseks liikmesriikide ühiskondades on esmatähtis välja töötada tõhus poliitika. Haagi programmis kutsutakse üles siseriiklike integratsioonipoliitikate paremale kooskõlastamisele ühises raamistikus ning kutsutakse üles liikmesriike, nõukogu ning komisjoni edendama integratsioonialaste kogemuste ja teabe vahetamist.

(5) Vastavalt Haagi programmis tehtud ettepanekule võtsid Euroopa Liidu Nõukogu ning liikmesriikide valitsuste esindajad 19. novembril 2004 vastu sisserännanute Euroopa Liitu integreerimise poliitika ühised aluspõhimõtted (edaspidi „ühised aluspõhimõtted”). Ühised aluspõhimõtted toetavad liikmesriike integratsioonipoliitika väljatöötamisel, pakkudes läbimõeldud juhiseid aluspõhi-

⁽¹⁾ 14. veebruari 2006. aasta arvamus (ELT C 88, 11.4.2006, lk 15).

⁽²⁾ 16. novembri 2005. aasta arvamus (ELT C 115, 16.5.2006, lk 47).

⁽³⁾ 14. detsembri 2006. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

mõtete näol, millele toetudes nad oma jõupingutusi hinnata saavad.

- (6) Ühised aluspõhimõtted täiendavad ühenduse õigusakte, mis käsitlevad liikmesriikides seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike vastuvõtmist ja riigis viibimist seoses perekonna taasühinemisega ja pikaajalise residentide staatusega, ning teisi olemasolevaid asjaomaseid õiguslikke raamistikke, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse, mitte-diskrimineerimise ja sotsiaalse kaasatusega seotud õiguslikke raamistikke, ja ühised aluspõhimõtted on nende õigusaktide ja õiguslike raamistikega täielikus kooskõlas.
- (7) Meenutades komisjoni 1. septembri 2005. aasta teatist „Ühine integratsioonikava: raamistik kolmandate riikide kodanike integreerimiseks Euroopa Liidus”, rõhutatakse nõukogu 1. ja 2. detsembri 2005. aasta järeldustes integratsioonikava kohta vajadust tugevdada liikmesriikide integratsioonipoliitikat ning tunnustada, et oluline on kindlaks määrata Euroopa tasandil raamistik liikmesriikides elamisloa alusel elavate kolmandate riikide kodanike integreerimiseks kõigisse ühiskonna valdkondadesse ja eelkõige konkreetsed meetmed ühiste aluspõhimõtete rakendamiseks.
- (8) Kui mõni liikmesriik ei suuda välja töötada ja rakendada integratsioonipoliitikat, võib see erineval moel avaldada ebasoodsat mõju ka teistele liikmesriikidele ning Euroopa Liidule.
- (9) Programmitöö edendamiseks integratsioonivaldkonnas nägid eelarvepädevad institutsioonid Euroopa Liidu üld-eelarves aastateks 2003–2006 ette vahendid katseprojektide ja ettevalmistavate meetmete rahastamiseks integratsioonivaldkonnas (edaspidi „INTI”).
- (10) INTI valguses ning viidates komisjoni teatistele sisserände, integratsiooni ja tööhõive kohta ning esimesele rände- ja integratsiooni aastaaruandele, peetakse vajalikuks anda alates 2007. aastast ühenduse käsutusse vahend, et toetada liikmesriikide jõupingutusi selliste integratsioonipoliitikate väljatöötamisel ja rakendamisel, mis võimaldaks erineva kultuurilise, usulise, keelelise ning etnilise taustaga kolmandate riikide kodanikel täita elamisloa saamise tingimusi ja hõlbustada nende integreerimist Euroopa ühiskondadesse, kooskõlas ühiste aluspõhimõtete ja täiendades Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi „ESF”).
- (11) Kolmandate riikide kodanike integreerimist käsitleva ühenduse poliitika järjepidevuse tagamiseks peaksid fondi abil rahastatavad meetmed olema konkreetsed ning täiendama ESFist ja Euroopa Pagulasfondist rahastatavaid meetmeid.

Seoses sellega töötatakse ESFi ja fondi raames välja konkreetsed ühise programmitöö menetlused kolmandate riikide kodanike integreerimist käsitleva ühenduse poliitika järjepidevuse tagamiseks.

- (12) Pidades silmas, et fondi ning ESFi hallatakse koostöös liikmesriikidega, tuleb ka siseriiklikul tasandil astuda samme ühtse rakendamise tagamiseks. Selleks tuleks liikmesriikide ametiasutustelt, kes vastutavad fondi rakendamise eest, nõuda koostöö- ja koordineerimismehhanismide sisseadmist liikmesriikide poolt ESFi ja Euroopa Pagulasfondi rakendamise haldamiseks määratud ametiasutustega ning tagada, et fondi raames rakendatavad meetmed oleksid konkreetsed ning täiendaksid ESFist ja Euroopa Pagulasfondist rahastatavaid meetmeid.
- (13) See vahend peaks kolmandate riikide kodanike liikmesriikidesse integreerimise protsessi toetavate konkreetsete meetmete kaasrahastamise osas olema suunatud eelkõige hiljuti saabunud kolmandate riikide kodanikega seotud meetmetele. Sellega seoses tuleks viidata nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivile 2003/109/EÜ, ⁽¹⁾ mis viitab viieaastasele riigis seadusliku elamise ajavahemikule kui nõudele, mida kolmandate riikide kodanikud peavad pikaajalise elaniku staatuse saamiseks täitma.
- (14) Fond peaks samuti toetama liikmesriikide võimekuse suurendamist kõigi kolmandate riikide kodanikega seotud integratsioonistrateegiate, poliitika ja meetmete väljatöötamisel, rakendamisel, järelevalvel ja üldisel hindamisel ning teabevahetust, parimate tavade vahetamist ja koostööd liikmesriikides ja liikmesriikide vahel, aidates seeläbi kaasa kõnealuse võime arendamisele.
- (15) Käesolev otsus luuakse osana ühtsest raamistikust, mis hõlmab samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. mai 2007. aasta otsust nr 573/2007/EÜ, millega luuakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames Euroopa Pagulasfond aastateks 2008–2013, ⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. mai 2007. aasta otsust nr 574/2007/EÜ, millega luuakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames Välispiirifond aastateks 2007–2013, ⁽³⁾ ja nõukogu 23. mai 2007. aasta otsust nr 575/2007/EÜ, millega luuakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames Euroopa Tagasipõrjumisfond aastateks 2008–2013, ⁽⁴⁾ ning mille eesmärk on käsitleda kohustuste õiglast jagamist liikmesriikide vahel liidu välispiiri integreeritud haldamise sisseadmisest ning asutamislepingu IV jaotise kohaselt välja töötatud ühise varjupaiga- ja sisserändepoliitika rakendamise tuleneva finantskoormuse osas.

⁽¹⁾ ELT L 16, 23.1.2004, lk 44.

⁽²⁾ ELT L 144, 6.6.2007, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 144, 6.6.2007, lk 22.

⁽⁴⁾ ELT L 144, 6.6.2007, lk 45.

- (16) Fondi poolt pakutav toetus oleks tõhusam ja paremini suunatud, kui abikõlblike meetmete kaasrahastamine põhinuks strateegilisel mitmeaastasel programmil, mille iga liikmesriik koostöös komisjoniga koostab.
- (17) Komisjoni poolt vastu võetud strateegiliste suuniste alusel peaks iga liikmesriik ette valmistama mitmeaastase programmdokumendi, milles arvestatakse liikmesriigi konkreetset olukorda ja vajadusi ja milles määratletakse tema arengustrateegia, mis peaks olema aastaprogrammides loetletud meetmete rakendamise raamistikuks.
- (18) Nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) ⁽¹⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) artikli 53 lõike 1 punktis b viidatud ühist haldamist silmas pidades tuleks täpsustada tingimusi, mis lubavad komisjonil täita oma ülesandeid Euroopa Liidu üldelarve täitmisel, ning selgitada liikmesriikidega koostöö tegemise kohustusi. Kõnealuste tingimuste kohaldamise puhul oleks komisjonil võimalik veenduda, et liikmesriigid kasutavad fondi seaduslikul ja nõuetekohasel viisil ning kooskõlas finantsmääruse artiklis 27 ja artikli 48 lõikes 2 sätestatud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega.
- (19) Liikmesriikidele olemasolevate iga-aastaste vahendite eraldamiseks tuleks kehtestada objektiivsed kriteeriumid. Need kriteeriumid peaksid arvesse võtma liikmesriikides seaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike koguarvu ning uute vastu võetud kolmandate riikide kodanike koguarvu teatava kontrollperioodi jooksul.
- (20) Liikmesriigid peaksid võtma vastu vajalikud meetmed, et tagada haldus- ja kontrollisüsteemi nõuetekohane toimimine ja rakendamise kvaliteet. Selleks oleks vajalik kehtestada üldpõhimõtted ja vajalikud funktsioonid, mida kõik programmid peaksid täitma.
- (21) Vastavalt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttele peaksid fondi meetmete rakendamise ja kontrolli eest vastutama eelkõige liikmesriigid.
- (22) Mitmeaastaste programmide ja aastaprogrammide tõhusa ja nõuetekohase rakendamise tagamiseks tuleks täpsustada liikmesriikide kohustusi seoses haldus- ja kontrollisüsteemide, kulude tõendamise ning eeskirjade eiramise ja ühenduse õiguse rikkumise ennetamise, avastamise ja kõrvaldamisega. Haldus- ja kontrollisüsteemidega seoses on eelkõige vaja kehtestada kord, mille kohaselt liikmesriigid tagavad asjakohaste süsteemide olemasolu ja rahuldava toimimise.
- (23) Ilma et see piiraks komisjoni finantskontrolli alaseid volitusi, tuleks ergutada liikmesriikide ja komisjoni vahelist koostööd selles valdkonnas.
- (24) Fondist toetatavate meetmete tõhusus ja mõju sõltuvad ka nende hindamisest ja tulemuste levitamisest. Sellega seoses tuleks selgelt kindlaks määrata liikmesriikide ja komisjoni vastutus ning hindamise usaldusväärset ja sellega seotud teabe kvaliteeti tagav kord.
- (25) Meetmeid tuleks hinnata, pidades silmas vahetõhusust ja mõju hindamist ning hindamisprotsess tuleks integreerida projekti järelevalvekorraldusse.
- (26) Pidades silmas ühendusepoolse rahastamise nähtavuse tähtsust, peaks komisjon andma juhiseid sellele kaasa aitamiseks, et iga asutuse, valitsusvälise organisatsiooni, rahvusvahelise organisatsiooni või mis tahes muu organi puhul teadvustataks piisavalt toetust, mis see on fondist saanud, võttes arvesse teiste ühiselt hallatavate vahendite, näiteks struktuurifondide puhul kasutatavat praktikat.
- (27) Käesolevas otsusega kehtestatakse programmi kogu kestusajaks rahastamispakett Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe ⁽²⁾ punkti 38 tähenduses, ilma et see piiraks eelarvepädevate institutsioonide asutamislepingus määratletud volitusi.
- (28) Kuna käesoleva otsuse eesmärki, nimelt liikmesriikide vastuvõtvasse ühiskondadesse kolmandate riikide kodanike integreerumise edendamist kooskõlas ühiste aluspõhimõtetega, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on käesoleva meetme ulatuse ja toime tõttu seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (29) Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽³⁾.
- (30) Fondi õigeaegse rakendamise tagamiseks tuleks käesolevat otsust kohaldada alates 1. jaanuarist 2007.

⁽²⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

⁽¹⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1995/2006 (ELT L 390, 30.12.2006, lk 1).

(31) Vastavalt Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokoli artiklitele 1 ja 2 ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole temale siduv ega tema suhtes kohaldatav.

(32) Vastavalt Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokoli artiklile 3 on Iirimaa 6. septembri 2005. aasta kirjaga teatanud oma soovist osaleda käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

(33) Vastavalt Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokoli artiklile 3 on Ühendkuningriik 27. oktoobri 2005. aasta kirjaga teatanud oma soovist osaleda käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

I PEATÜKK

SISU, EESMÄRGID JA MEETMED

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva otsusega asutatakse ajavahemikuks 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013 Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond (edaspidi „fond”) osana ühtsest raamistikust, mis hõlmab samuti otsust nr 573/2007/EÜ, otsust nr 574/2007/EÜ ning otsust nr 575/2007/EÜ, et aidata kaasa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala tugevdamisele ning solidaarsuse põhimõtte kohaldamisele liikmesriikide vahel.

Käesoleva otsusega määratakse kindlaks eesmärgid, mille saavutamisele fond kaasa aitab, selle rakendamine, olemasolevad rahalised vahendid ja kriteeriumid olemasolevate rahalist vahendite eraldamiseks.

Otsusega kehtestatakse fondi haldamise eeskirjad, sealhulgas finantseeskirjad, ning järelevalve- ja kontrollimehhanismid, mis põhinevad kohustuste jagamisel komisjoni ja liikmesriikide vahel.

2. Otsust kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, kes viibivad kolmanda riigi territooriumil ja kes järgivad konkreetseid siseriiklikus õiguses sätestatud lahkumiseelseid meetmeid, kaasa arvatud tingimusi, mis käsitlevad suutlikkust selle liikmesriigi ühiskonda integreeruda.

3. Otsust ei kohaldata kolmandate riikide kodanike suhtes, kes on esitanud varjupaigataotluse, mille suhtes ei ole veel lõplikku otsust vastu võetud, või kellel on pagulasseisund või täiendava kaitse seisund või kes tunnistatakse pagulaseks või kes saavad täiendavat kaitset vastavalt nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivile 2004/83/EÜ miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu kohta⁽¹⁾.

4. Kolmanda riigi kodanik on isik, kes ei ole liidu kodanik asutamislepingu artikli 17 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 2

Fondi üldeesmärk

1. Fondi üldeesmärk on toetada liikmesriikide jõupingutusi võimaldamaks erineva majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise, usulise, keelelise ning etnilise taustaga kolmandate riikide kodanikel täita elamisloa saamise tingimusi ja hõlbustada nende integreerumist Euroopa ühiskondadesse.

Fond keskendub peamiselt meetmetele, mis on seotud hiljuti saabunud kolmandate riikide kodanike integreerumisega.

2. Lõikes 1 nimetatud eesmärgi edendamiseks toetab fond kolmandate riikide kodanike kõigisse ühiskonna valdkondadesse integreerimise siseriiklike strateegiate väljatöötamist ja rakendamist, võttes eelkõige arvesse seda, et integratsioon on kahesuunaline, kõigi sisserännanute ja liikmesriikide kodanike vastastikuse kohanemise dünaamiline protsess.

3. Fond toetab liikmesriikide või komisjoni algatusel tehnilise abi rahastamist.

Artikkel 3

Konkreetsed eesmärgid

Fond toetab järgmiste konkreetsete eesmärkide saavutamist:

- kolmandate riikide kodanikega seotud ja nende integratsiooniprotsessi toetavate vastuvõtumenetluste väljatöötamise ja rakendamise lihtsustamine;
- hiljuti saabunud kolmandate riikide kodanike liikmesriikidesse integreerimise protsessi väljatöötamine ja rakendamine;
- liikmesriikide suutlikkuse suurendamine seoses kolmandate riikide kodanikele suunatud integratsioonipoliitika ja -meetmete väljatöötamise, rakendamise, järelevalve ning hindamisega;
- teabe- ja parimate tavade vahetus ning koostöö liikmesriikides ja liikmesriikide vahel seoses kolmandate riikide kodanikele suunatud integratsioonipoliitika ja -meetmete väljatöötamise, rakendamise, järelevalve ning hindamisega.

⁽¹⁾ ELT L 304, 30.9.2004, lk 12.

Artikkel 4

Abikõlblikud meetmed liikmesriikides

1. Artikli 3 punktis a nimetatud eesmärgi osas toetab fond liikmesriikide meetmeid, mis:

- a) lihtsustavad vastuvõtumenetluste väljatöötamist ja rakendamist liikmesriikide poolt, muu hulgas toetades konsultatsioone asjaomaste huvigruppidega ja eksperdiabi või teabevahetust erinevate rahvuste või kolmandate riikide kodanike kategooriate suhtes kohaldatavate lähenemisviiside osas;
- b) tõhustavad vastuvõtumenetluste rakendamist ning muudavad need kolmandate riikide kodanikele kättesaadavamaks, muu hulgas kasutades kasutajasõbralikku kommunikatsiooni- ja infotehnoloogiat, teavituskampaaniaid ja valikumenetlusi;
- c) valmistavad kolmandate riikide kodanikke ette paremaks integreerumiseks vastuvõtvasse ühiskonda, toetades reisiel-seid ettevalmistusmeetmeid, nagu kutseõpe, teabepaketid, laiapõhjalised kodakondsusteamalised ja keelekursused päritoluriigis, mis võimaldavad neil omandada integreerumiseks vajalikke teadmisi ja oskusi.

2. Artikli 3 punktis b nimetatud eesmärgi osas toetab fond liikmesriikide meetmeid, mis:

- a) käivitavad programme ja korraldavad tegevusi, mille eesmärgiks on tutvustada vastuvõtvat ühiskonda hiljuti saabunud kolmandate riikide kodanikele ning võimaldada neil omandada põhiteadmised vastuvõtva ühiskonna keele, ajaloo, institutsioonide, sotsiaalmajanduslike tegurite, kultuurielu ning põhinormide ja -väärtuste kohta, ning täiendavad selliseid olemasolevaid programme ja tegevusi;
- b) arendavad ja parandavad nimetatud programmide ja tegevuste kvaliteeti kohalikul ja piirkondlikul tasandil, pannes erilist rõhku ühiskonnas toimetuleku õpetusele;
- c) suurendavad selliste programmide ja tegevuste sobivust konkreetsetele gruppidele, nagu nende isikute ülalpeetavad, kelle suhtes kohaldatakse vastuvõtumenetlusi, lapsed, naised, vanurid, kirjaoskamatud või puuetega isikud;
- d) suurendavad selliste programmide ja tegevuste paindlikkust, eelkõige osajaliste kursuste, kiirkursuste, kaug- või e-õppe süsteemide või samalaadsete võimaluste kaudu, mis võimaldavad kolmandate riikide kodanikel programme ja tegevusi läbida töötamise või õppimise ajal;
- e) töötavad kõnealused programmid või tegevused välja ja rakendavad need, võttes sihtgrupiks noored kolmandate riikide kodanikud, kes seisavad seoses identiteediküsimustega silmitsi eriliste sotsiaalsete ja kultuuriliste väljakutsetega;

f) töötavad välja sellised programmid või tegevused, mis toetavad kolmandate riikide kodanike, kellel on kõrge kvalifikatsioon või kvalifikatsioon, vastuvõtmist ja nende integreerumise protsessi.

3. Artikli 3 punktides c ja d nimetatud eesmärkide osas toetab fond liikmesriikide ja liikmesriikide vahelisi meetmeid, mis:

- a) parandavad kolmandate riikide kodanike juurdepääsu avaliku ja erasektori kaupadele ja teenustele, muu hulgas vahendusteenuste, suulise ja kirjaliku tõlke teenuste ja personali erinevate kultuuride alase teadlikkuse tõstmise teel;
- b) moodustavad jätkusuutlikke organisatsioonistruktuure integratsiooni ja mitmekesisuse haldamiseks, edendavad kestvat ja jätkusuutlikku osalemist ühiskondlikus ja kultuurielus ning töötavad välja erinevate asjaomaste sidusgruppide vahelisi koostööviise, võimaldades erineva astme ametnikel kiiresti saada teavet teiste liikmesriikide kogemuste ja tavade kohta ning võimaluse korral vahendeid koondada;
- c) arendavad ja rakendavad kultuuride alast koolitust, suutlikkuse suurendamist ning mitmekesisuse haldamist ning avalik-õiguslike ja eraõiguslike teenusepakujate, sealhulgas haridusasutuste töötajate koolitust;
- d) tugevdavad valmidust kooskõlastada, rakendada ja hinnata kolmandate riikide kodanikele suunatud siseriiklike integratsioonistrateegiaid ning teostada nende üle järelevalvet valitsuse eri tasanditel ja ametkondades;
- e) aitavad kaasa vastuvõtumenetluste või lõikes 2 osutatud programmide ja tegevuste hindamisele, toetades representatiivseid küsitlusi neist kasu saanud kolmandate riikide kodanike ja/või asjaomaste sidusgruppide seas, nagu näiteks ettevõtjad, valitsusvälised organisatsioonid ja piirkondlikud või kohalikud asutused;
- f) tutvustavad ja rakendavad süsteeme, et koguda ja analüüsida teavet eri kategooriatesse kuuluvate kolmandate riikide kodanike vajaduste kohta kohalikul või piirkondlikul tasandil, kaasates foorumeid kolmandate riikide kodanikega konsulteerimiseks ja teabevahetuseks sidusgruppide vahel ning viies sisserännanute kogukondades läbi küsitlusi selle kohta, kuidas neid vajadusi kõige paremini rahuldada;
- g) toetavad integratsioonipoliitika aluseks olevat kahe-suunalist protsessi, töötades välja arutelufoorumid kolmandate riikide kodanikele, arendades sidusrühmadevahelist teabevahetust ning luues kultuuride- ja religioonidevahelisi ja usulisi arutelufoorumeid eri kogukondade vahel ja/või kogukondade ning poliitiliste ja otsuseid tegevate asutuste vahel;
- h) töötavad välja näitajad ja võrdleva hindamise süsteemi liikmesriigi saavutatud edusammude mõõtmiseks;

- i) töötavad välja kvaliteetsed vahendid integratsioonipoliitika ja -meetmete üle järelevalve teostamiseks ning nende hindamise süsteemid;
- j) suurendavad vastuvõttvas ühiskonnas rände omaksvõtmist ja integratsioonimeetmete omaksvõtmist eelkõige meedia-väljaannetes asetleidvate teadlikkuse suurendamise kampaaniate kaudu.

Artikkel 5

Ühenduse meetmed

1. Komisjoni algatusel võib kuni 7 % fondi olemasolevatest vahenditest kasutada sisserände- ja integratsioonipoliitikaga seotud riikidevaheliste meetmete või kogu ühenduse huvidele vastavate meetmete (edaspidi „ühenduse meetmed”) rahastamiseks.
2. Selleks et olla rahastamiseks abikõlblikud, peavad ühenduse meetmed eelkõige:
 - a) edendama ühendusesisest koostööd ühenduse õiguse ja heade tavade rakendamisel sisserände valdkonnas ning rakendama häid tavasid integratsiooni vallas;
 - b) toetama selliste riikidevaheliste koostöövõrgustike ja katseprojektide loomist, mis põhinevad innovatsiooni edendamiseks, kogemuste ja heade tavade vahetamise lihtsustamiseks ja integratsioonipoliitika kvaliteedi parandamiseks kahe või enama liikmesriigi organite riikidevahelistel partnerlussuhetel;
 - c) toetama riikidevahelisi teadlikkuse suurendamise kampaaniaid;
 - d) toetama uuringuid, teabe levitamist ja vahetamist seoses parimate tavade ja kõigi teiste sisserände ja integratsioonipoliitika aspektidega, sealhulgas nüüdisaegse tehnoloogia kasutamisega;
 - e) toetama katseprojekte ja uuringuid, mille abil püütakse leida võimalusi uute koostöövormide loomiseks ühenduses sisserände ja integratsiooni valdkonnas ja milles käsitletakse ühenduse õigust sisserände valdkonnas;
 - f) toetama ühiste statistiliste vahendite, meetodite ja näitajate väljatöötamist ja kohaldamist liikmesriikide poolt, et mõõta sisserände ja integratsiooni valdkonnas asetleidvaid poliitilisi arenguid.

3. Aasta tööprogramm, milles sätestatakse ühenduse meetmete prioriteetid, võetakse vastu vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

II PEATÜKK

TOETAMISE PÕHIMÕTTED

Artikkel 6

Vastastikune täiendavus, kooskõlastatus ja vastavus

1. Fond annab toetust, mis täiendab riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke meetmeid, integreerides need ühenduse prioriteetidega.

Eelkõige selleks, et tagada kolmandate riikide kodanike integreerimist käsitleva ühenduse poliitika järjepidevus, peavad käesoleva fondi abil rahastatavad meetmed olema konkreetsed ning täiendama ESFist ja Euroopa Pagulasfondist rahastatavaid meetmeid.

2. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et fondist ja liikmesriikide antav toetus oleks kooskõlas ühenduse tegevuse, poliitika ja prioriteetidega. Eelkõige tuleb kooskõla silmas pidada artiklis 16 osutatud mitmeaastase programmi puhul.

3. Fondist rahastatavad toimingud vastavad asutamislepingu sätetele ja nende kohaselt vastu võetud õigusaktidele.

Artikkel 7

Programmitöö

1. Fond eesmärkide saavutamiseks tegutsetakse mitmeaastase programmiperioodi (2007–2013) raames, mille kohta tehakse vahekokkuvõtte vastavalt artiklile 20. Mitmeaastase programmi töö süsteem hõlmab prioriteete, haldus-, otsustamis-, auditeerimis- ja tõendamismenetlust.

2. Komisjoni heaks kiidetud mitmeaastaseid programme rakendatakse aastaprogrammide kaudu.

Artikkel 8

Meetmete subsidiaarsus ja proportsionaalsus

1. Artiklites 17 ja 19 osutatud mitmeaastaste programmide ja aastaprogrammide elluviimise eest vastutavad liikmesriigid sobival piirkondlikul tasandil vastavalt nende konkreetsele institutsioonilisele süsteemile. Vastutust teostatakse käesoleva otsuse kohaselt.

2. Auditeerimissätete raames komisjoni ja liikmesriikide poolt kasutatavad vahendid sõltuvad ühenduse toetuse suurusel. Sama põhimõtet kohaldatakse hindamist käsitlevate sätete ning mitmeaastaseid programme ja aastaprogramme käsitlevate aruannete suhtes.

Artikkel 9

Rakendamismeetodid

1. Ühenduse eelarvest fondile eraldatud osa täidetakse vastavalt finantsmääruse artikli 53 lõike 1 punktile b, välja arvatud artiklis 5 osutatud ühenduse meetmete ja artiklis 14 osutatud tehnilise abi puhul. Liikmesriigid ja komisjon tagavad usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte järgimise.

2. Komisjon kasutab oma volitusi Euroopa Liidu üldeelarve täitmisel järgmiselt:

- a) komisjon kontrollib vastavalt artiklis 30 kirjeldatud menetlusele haldus- ja kontrollisüsteemide olemasolu ja nõuetekohast toimimist liikmesriikides;
- b) komisjon lükkab edasi või peatab maksete tegemise täielikult või osaliselt vastavalt artiklites 39 ja 40 kirjeldatud menetlustele, kui liikmesriigid haldus- ja kontrollisüsteemid ei toimi, ning kohaldab mis tahes muid vajalikke finantskorrektsioone vastavalt artiklites 43 ja 44 kirjeldatud menetlustele.

Artikkel 10

Partnerlus

1. Iga liikmesriik korraldab vastavalt kehtivatele siseriiklikele eeskirjadele ja tavadele partnerluse asutuste ja organitega, kes on kaasatud mitmeaastase programmi rakendamisse või kes asjaomase liikmesriigi hinnangul võivad anda olulise panuse mitmeaastase programmi arendamisse.

Sellised asutused ja organid võivad hõlmata pädevaid piirkondlikke, kohalikke, munitsipaal- ja muid avaliku sektori ametiasutusi ning rahvusvahelisi organisatsioone ja kodanikuühendusi, nagu näiteks valitsusvälised organisatsioonid, sealhulgas siseriiklike organisatsioonid, ja tööturu osapooled.

Nimetatud partnerlus peab hõlmama vähemalt liikmesriikide poolt ESFi vahendite haldamiseks määratud rakendusasutusi ja Euroopa Pagulasfondi vastutavat asutust.

2. Sellise partnerluse raames järgitakse täielikult iga partnerite kategooria institutsioonilisi, õiguslikke ja finantsvolitusi.

III PEATÜKK

FINANTSRAAMISTIK

Artikkel 11

Koguvahendid

1. Rahastamispakett käesoleva otsuse rakendamiseks ajavahemikuks 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013 on 825 miljonit eurot.

2. Fondi iga-aastased assigneeringud määravad eelarvepädevad institutsioonid finantsraamistiku piires.

3. Komisjon koostab iga-aastase soovitusliku jaotuse liikmesriikide vahel vastavalt artiklis 12 kehtestatud kriteeriumitele.

Artikkel 12

Iga-aastane vahendite jaotamine liikmesriikide abikõlblike meetmete jaoks

1. Iga liikmesriik saab fondi iga-aastastest eraldistest fikseeritud summa 500 000 eurot.

Euroopa Liiduga ajavahemikul 2007–2013 ühinevatele riikidele on see summa ajavahemiku 2007–2013 järelejäänud osaks 500 000 eurot aastas alates nende ühinemisele järgnevast aastast.

2. Ülejäänud osa olemasolevatest vahenditest jagatakse liikmesriikide vahel järgmiselt:

- a) 40 % võrdeliselt eelnenud kolme aasta jooksul liikmesriikides seaduslikult elanud kolmandate riikide kodanike keskmise koguarvuga ja
- b) 60 % võrdeliselt nende kolmandate riikide kodanike arvuga, kes on liikmesriikidelt saanud loa elada selle liikmesriigi territooriumil kolme eelnenud aasta jooksul.

3. Lõike 2 punktis b nimetatud arvutuste puhul ei hõlmata siiski järgmistesse kategooriatesse kuuluvaid isikuid:

- a) hooajatöölised vastavalt siseriikliku õiguse määratlusele;
- b) kolmandate riikide kodanikud, kes on riiki lubatud õpinguteks, õpilasvahetuse, tasustamata koolituse või vabatahtliku teenistuse raames vastavalt nõukogu direktiivile 2004/114/EÜ⁽¹⁾;
- c) kolmandate riikide kodanikud, kes on liikmesriiki lubatud teadusliku uurimistöö eesmärgil vastavalt nõukogu direktiivile 2005/71/EÜ⁽²⁾;
- d) kolmandate riikide kodanikud, kelle liikmesriikidelt saadud luba on pikendatud või kelle staatus on muutunud, kaasa arvatud kolmandate riikide kodanikud, kes on saanud pikaajalise elaniku staatuse vastavalt nõukogu direktiivile 2003/109/EÜ.

4. Kontrollarvudeks on komisjoni (Eurostat) värskemad statistilised andmed, mis vastavalt ühenduse õigusaktidele põhinevad liikmesriikide esitatud andmetel.

Juhul kui liikmesriigid ei ole komisjonile (Eurostatile) asjaomaseid statistilisi andmeid esitanud, esitavad nad võimalikult kiiresti esialgsed andmed.

⁽¹⁾ ELT L 375, 23.12.2004, lk 12.

⁽²⁾ ELT L 289, 3.11.2005, lk 15.

Enne kõnealuste andmete tunnistamist kontrollarvudeks, hindab komisjon (Eurostat) asjaomase statistilise teabe kvaliteeti, võrreldavust ja täielikkust vastavalt tavapärasele töökorrale. Komisjoni (Eurostati) taotlusel peavad liikmesriigid esitama talle kogu vajaliku teabe.

Artikkel 13

Rahastamisstruktuur

1. Finantseraldised fondist on toetuste vormis.
2. Fondi poolt toetatavaid meetmeid kaasrahastatakse avaliku sektori või eraallikatest, need on mittetulundusliku olemusega ning need pole abikõlblikud rahastamiseks muudest Euroopa Liidu üldeelarvega kaetud allikatest.
3. Eraldised fondist täiendavad liikmesriikide poolt käesoleva otsusega hõlmatud meetmete jaoks eraldatud avaliku sektori või samaväärseid kulutusi.
4. Ühenduse toetus projektidele ei või artikli 4 alusel liikmesriikide rakendatavate meetmete korral ületada 50 % konkreetse meetme kogumaksumusest.

Artiklis 16 määratletud strateegilistes suunistes kindlaks määratud konkreetseid prioriteete käsitlevate projektide puhul võib seda osakaalu suurendada kuni 75 %.

Ühtekuuluvusfondist vahendeid saavate liikmesriikide puhul suurendatakse ühenduse toetuse osakaalu 75 %ni.

5. IV peatükis sätestatud programmitöö rakendamise raames valivad liikmesriigid rahastamiseks välja projektid järgmiste miinimumkriteeriumide alusel:

- a) olukord ja vajadused asjaomases liikmesriigis;
- b) kulutuste kulutõhusus, pidades muu hulgas silmas projektiga seotud isikute arvu;
- c) rahastamist taotleva organisatsiooni ja iga partnerorganisatsiooni kogemus, ekspertteadmised, usaldusvärsus ning rahaline panus;
- d) mil määral projekt täiendab teisi Euroopa Liidu üldeelarvest või siseriiklike programmide osana rahastatavaid meetmeid.

6. Üldjuhul antakse ühenduse finantsabi fondist toetatavatele meetmetele kuni kolmeks aastaks, tingimusel et esitatakse korrapäraseid eduaruandeid.

Artikkel 14

Tehniline abi komisjoni algatusel

1. Komisjoni algatusel ja/või nimel võidakse fondi iga-aastastest vahenditest maksimaalselt 500 000 euro ulatuses rahastada käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikke ettevalmistusmeetmeid, järelevalve-, haldus- ja tehnilise abi meetmeid ning samuti hindamis-, auditeerimis- ja kontrollimeetmeid.
2. Kõnealused meetmed hõlmavad järgmist:
 - a) hindamised, ekspertide aruanded, statistika ja uuringud, sealhulgas fondi üldise toimimise kohta;
 - b) liikmesriikide, lõplike abisaajate ja üldsuse teavitamise meetmed, sealhulgas teadlikkuse suurendamise kampaaniad ning fondist rahastatavate projektide ühine andmebaas;
 - c) juhtimiseks, järelevalveks, kontrollimiseks ja hindamiseks kasutatavate arvutisüsteemide paigaldamine, kasutamine ja omavahel ühendamine;
 - d) ühise hindamis- ja järelevalveraamistiku kavandamine ning samuti näitajate süsteemide kavandamine, võttes vajadusel arvesse siseriiklikke näitajaid;
 - e) hindamismeetodite täiendamine ja teabevahetus kõnealuse valdkonna tavade osas;
 - f) liikmesriikide poolt vastavalt V peatükile määratud ametiasutustele suunatud teavitamis- ja koolitusmeetmed, mis täiendavad liikmesriikide jõupingutusi oma ametiasutustele juhiste andmisel kooskõlas artikli 30 lõikega 2.

Artikkel 15

Liikmesriikide algatusel antav tehniline abi

1. Asjaomase liikmesriigi algatusel võidakse fondist rahastada ettevalmistus-, haldus-, järelevalve-, hindamis-, teavitamis- ja kontrollimeetmeid ning meetmeid fondi rakendamiseks vajaliku haldussuutlikkuse tugevdamiseks.
2. Iga aastaprogrammi raames tehniliseks abiks eraldatav summa ei või ületada:
 - a) ajavahemikul 2007–2010 7 % liikmesriigile aastas eraldatavast kaasrahastamise kogusummast, millele lisandub 30 000 eurot ja
 - b) ajavahemikul 2011–2013 4 % liikmesriigile aastas eraldatavast kaasrahastamise kogusummast, millele lisandub 30 000 eurot.

IV PEATÜKK

PROGRAMMITÖÖ

Artikkel 16

Strateegiliste suuniste vastuvõtmine

1. Komisjon võtab vastu strateegilised suunised, milles esitatakse fondi tegevuse raamistik, arvestades tehtud edusamme ühenduse õigusaktide väljatöötamisel ja rakendamisel siserände ja teistes kolmandate riikide kodanike integreerimisega seotud valdkondades ja fondi finantsvahendite soovituslikku jaotust asjaomasel ajavahemikul.
2. Kõnealuste suuniste kaudu viiakse fondi iga eesmärgi puhul eelkõige ellu ühenduse prioriteete eesmärgiga edendada ühiseid aluspõhimõtteid.
3. Komisjon võtab 31. juuliks 2007 vastu strateegilised suunised mitmeaastase programmiperioodi kohta.
4. Strateegilised suunised võetakse vastu vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 17

Siseriiklike mitmeaastaste programmide ettevalmistamine ja heakskiitmine

1. Artiklis 16 osutatud strateegiliste suuniste alusel esitab iga liikmesriik mitmeaastase programmi kavandi, mis koosneb järgmistest elementidest:
 - a) liikmesriigis valitseva olukorra kirjeldus, mis käsitleb siseriiklike integratsioonistrateegiate rakendamist ühiste aluspõhimõtete valguses ning vajadusel siseriiklike vastuvõtu- ja tutvustusprogrammide väljatöötamist ja rakendamist;
 - b) kõnealuse liikmesriigi vajaduste analüüs seoses siseriiklike integratsioonistrateegiatega ja vajaduse korral vastuvõtu- ja tutvustusprogrammidega ning tegevuseesmärgid nimetatud vajaduste rahuldamiseks mitmeaastase programmiga hõlmatud ajavahemiku jooksul;
 - c) eesmärkide saavutamiseks kohase strateegia esitamine ja nende saavutamise seotud prioriteetidid ning prioriteetide elluviimiseks kavandatud meetmete kirjeldus;
 - d) andmed selle kohta, kas nimetatud strateegia on kooskõlas teiste piirkondlike, riiklike ja ühenduse vahenditega;
 - e) teave prioriteetide ja nende konkreetsete eesmärkide kohta. Kõnealuseid eesmärke peab olema võimalik mõõta piiratud

arvu näitajate abil, võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet. Näitajad peavad võimaldama mõõta edasiminekut võrreldes esialgse olukorraga ja eesmärkide mõjusust prioriteetide elluviimisel;

- f) artiklis 10 sätestatud partnerluse põhimõtte rakendamiseks valitud lähenemisviisi kirjeldus;
 - g) rahastamiskava projekt, milles on iga prioriteedi ja aasta-programmi kohta välja toodud kavandatav fondi osamaks ning avalikust või erasektorist pärineva kaasrahastamise kogusumma;
 - h) selliste meetmete kirjeldus, mille eesmärgiks on tagada vastastikune täiendavus ESFist rahastatavate meetmetega;
 - i) mitmeaastase programmi avalikustamise tagamiseks kehtestatud sätted.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile oma mitmeaastase programmi kavandi hiljemalt neli kuud pärast seda, kui komisjon on koostanud strateegilised suunised asjaomaseks ajavahemikuks.
 3. Mitmeaastase programmi kavandi heakskiitmise eesmärgil analüüsib komisjon järgmist:
 - a) mitmeaastase programmi kavandi kooskõla fondi eesmärkide ja artiklis 16 määratletud strateegiliste suunistega,
 - b) mitmeaastase programmi kavandis esitatud meetmete asjakohasust seoses kavandatava strateegiaga;
 - c) liikmesriigi poolt fondi meetmete rakendamiseks kehtestatud haldus- ja kontrollimenetluste vastavust käesoleva otsuse sätetele;
 - d) mitmeaastase programmi kavandi vastavust ühenduse õigusele ja eelkõige isikute vaba liikumise tagamist toetavale ühenduse õigusele koostoimes välispiirikontrolli, varjupaika ja sisserännet käsitlevate kõrvalmeetmetega.
 4. Kui mitmeaastase programmi kavand ei ole komisjoni hinnangul strateegiliste suunistega kooskõlas ega/või ei vasta käesoleva otsuse sätetele, millega kehtestatakse haldus- ja kontrollisüsteemid, või ei ole vastavuses ühenduse õigusega, palub komisjon liikmesriigil esitada kogu vajalik lisateave ning vajadusel vaadata mitmeaastase programmi kavand vastavalt läbi.
 5. Komisjon kiidab mitmeaastase programmi heaks kolme kuu jooksul pärast selle ametlikku esitamist vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 18

Mitmeaastaste programmide muutmine

1. Asjaomase liikmesriigi või komisjoni algatusel vaadatakse mitmeaastane programm läbi ning vajaduse korral muudetakse seda ülejäänud programmitöö perioodiks, et võtta rohkem või muul viisil arvesse ühenduse prioriteete. Mitmeaastase programmi võib läbi vaadata hindamiste tulemusel ja/või pärast rakendamisel tekkinud raskusi.

2. Komisjon võtab otsuse mitmeaastase programmi muutmise heakskiitmise kohta vastu võimalikult kiiresti pärast asjaomase liikmesriigi vastava ametliku taotluse esitamist. Mitmeaastast programmi muudetakse vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 19

Aastaprogrammid

1. Komisjoni heaks kiidetud mitmeaastaseid programme rakendatakse aastaprogrammide kaudu.

2. Komisjon teavitab liikmesriike iga aasta 1. juuliks hinnangulistest summadest, mis neile järgmiseks aastaks iga-aastase eelarvemenetluse käigus tehtavatest kogueraldistest eraldatakse ja mis arvestatakse artikli 12 alusel.

3. Liikmesriigid esitavad komisjonile iga aasta 1. novembriks järgmise aasta programmi kavandi, mis on koostatud vastavalt mitmeaastasele programmile ning koosneb järgmistest elementidest:

- a) aastaprogrammi alusel rahastatavate projektide valiku üldeeskirjad;
- b) aastaprogrammi alusel toetatavate ülesannete kirjeldus;
- c) fondist antava toetuse kavandatav jaotus programmi erinevate meetmete vahel ja summa, mida taotletakse artiklis 15 sätestatud tehnilise abi jaoks, et aastaprogrammi rakendada.

4. Komisjon võtab liikmesriigi aastaprogrammi kavandi läbi vaatamisel arvesse fondile eelarvemenetluse käigus eraldatud assigneeringute lõplikku summat.

Komisjon teatab asjaomasele liikmesriigile ühe kuu jooksul alates aastaprogrammi kavandi ametlikust esitamisest, kas selle saab heaks kiita. Kui aastaprogrammi kavand ei ole mitmeaastase programmiga kooskõlas, palub komisjon kõnealusel liikmesriigil esitada kogu vajaliku teabe ning vajadusel aastaprogrammi kavandit vastavalt muuta.

Komisjon võtab aastaprogrammi heakskiitva rahastamisotsuse vastu kõnealuse aasta 1. märtsiks. Otsuses märgitakse

asjaomasele liikmesriigile eraldatud summa ja millise ajavahemiku kulutused on abikõlblikud.

Artikkel 20

Mitmeaastase programmi vahetähtsused

1. Komisjon vaatab strateegilised suunised läbi ning võtab vajaduse korral 31. märtsiks 2010 vastu muudetud strateegilised suunised ajavahemikuks 2011–2013.

2. Selliste muudetud strateegiliste suuniste vastuvõtmise korral vaatab iga liikmesriik oma mitmeaastase programmi läbi ning vajaduse korral muudab seda.

3. Artiklis 17 sätestatud siseriiklike mitmeaastaste programmide ettevalmistamist ja heakskiitmist käsitlevaid eeskirju kohaldatakse *mutatis mutandis* nende muudetud mitmeaastaste programmide ettevalmistamise ja heakskiitmise suhtes.

4. Muudetud strateegilised suunised võetakse vastu vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

V PEATÜKK

HALDUS- JA KONTROLLISÜSTEEMID

Artikkel 21

Rakendamine

Komisjon vastutab käesoleva otsuse rakendamise eest ja võtab vastu vajalikud rakenduseeskirjad.

Artikkel 22

Haldus- ja kontrollisüsteemide üldalused

Liikmesriikide kehtestatud mitmeaastaste programmide haldus- ja kontrollisüsteemides nähakse ette:

- a) asjaomaste haldus- ja kontrolliorganite ülesannete määratlus ja organisatsiooniline jaotus;
- b) selliste organite vaheliste ja siseste ülesannete lahususe põhimõttest kinnipidamine;
- c) piisavad vahendid igale organile talle kogu fondist kaasrahastatavate meetmete rakendamise perioodiks antud ülesannete täitmiseks;
- d) aastaprogrammide deklareeritud kulutuste õigsuse ja korrapärasuse tagamise kord;
- e) usaldusväärsed raamatupidamis-, järelevalve- ja finantsaruandlussüsteemid elektroonilisel kujul;
- f) aruandlus- ja järelevalvesüsteem juhul, kui vastutav organ usaldab ülesannete täitmise mõnele teisele organile;

- g) ülesannete täitmiseks vajalike menetlusjuhiste olemasolu;
 - h) süsteemi toimimise auditeerimise kord;
 - i) süsteemid ja kord piisava kontrollijälje tagamiseks;
 - j) eeskirjade eiramise ja alusetult makstud summade tagasinõudmise aruandlus- ja järelevalvemenetlused.
- b) omab vajalikku infrastruktuuri hõlpsaks suhtlemiseks suure hulga kasutajatega ja teiste liikmesriikide vastutavate organite ja komisjoniga;
 - c) tegutseb sellises halduslikus raamistikus, mis võimaldab tal oma ülesandeid täita korrektselt ja huvide konflikti vältides;
 - d) on võimeline kohaldama ühenduse vahendite fondijuhtimiseeskirju;
 - e) omab rahalist ja haldussuutlikkust, mis on võrdeline tema hallatavate ühenduse vahendite suurusega;
 - f) omab enda käsutuses töötajaid, kellel on asjakohane erialane kvalifikatsioon haldusalaseks tööks rahvusvahelises keskkonnas.

Artikkel 23

Ametiasutuste määramine

1. Oma mitmeaastase programmi ja aastaprogrammide rakendamiseks määrab liikmesriik järgmised ametiasutused:

- a) vastutav asutus: liikmesriigi funktsionaalne organ, liikmesriigi määratud siseriiklik avaliku sektori asutus või organ, või liikmesriigi avalikke teenuseid osutav eraõiguslik asutus, mis vastutab fondist toetust saava mitmeaastase programmi ja aastaprogrammide haldamise eest ning kannab hoold komisjoniga suhtlemise eest;
- b) sertifitseerimisasutus: liikmesriigi poolt kuludeklaratsioonide enne nende komisjonile saatmist tõendama määratud siseriiklik avaliku sektori asutus või organ, või sellise asutuse või organina toimiv ametiisik;
- c) auditeerimisasutus: liikmesriigi määratud siseriiklik avaliku sektori asutus või organ, kes on oma ülesannetes vastutavast asutusest ja sertifitseerimisasutusest sõltumatu ja kes vastutab haldus- ja kontrollisüsteemi tõhusa toimimise kontrollimise eest;
- d) vajaduse korral volitatud asutus.

2. Liikmesriik kehtestab eeskirjad, mis reguleerivad tema suhteid lõikes 1 osutatud ametiasutustega ning nende suhteid komisjoniga.

3. Artikli 22 punkti b kohaselt võivad mõned või kõik käesoleva artikli lõikes 1 osutatud asutused olla ühe ja sama organi osad.

4. Komisjon võtab artiklite 24 ja 28 rakenduseeskirjad vastu vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 24

Vastutav asutus

1. Vastutav asutus vastab järgmistele miinimumtingimustele. Vastutav asutus:

- a) on juriidiline isik, välja arvatud juhul, kui ta on liikmesriigi funktsionaalne organ;

2. Liikmesriik tagab vastutavale asutusele piisavad vahendid, et see saaks jätkata oma ülesannete nõuetekohast täitmist kogu ajavahemiku 2007–2013 vältel.

3. Komisjon võib abistada liikmesriike personali koolitamisel, eelkõige seoses V–IX peatüki nõuetekohase kohaldamisega.

Artikkel 25

Vastutava asutuse ülesanded

1. Vastutava asutuse ülesanne on hallata ja rakendada mitmeaastast programmi kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega.

Eelkõige teeb vastutav asutus järgmist:

- a) konsulteerib partneritega vastavalt artiklile 10;
- b) esitab komisjonile artiklites 17 ja 19 osutatud mitmeaastaste programmide ja aastaprogrammide kavandid;
- c) loob koostöömehhanismi ESFist ja Euroopa Pagulasfondist rahastatavate meetmete rakendamiseks liikmesriigi poolt määratud haldusasutustega;
- d) korraldab vajadusel pakkumiskutsete ja ettepanekute esitamise kutsete esitamise ja levitab sellekohast teavet;
- e) korraldab fondist kaasrahastatavate projektide väljavalimise kooskõlas artikli 13 lõikes 5 sätestatud kriteeriumidega;
- f) võtab vastu komisjoni tehtud maksed ja teeb makseid lõplikele abisaajatele;
- g) tagab järjepidevuse ja vastastikuse täiendavuse fondist ning teistest asjaomastest siseriiklikest ja ühenduse rahastamisvahenditest toimiva kaasrahastamise vahel;

- h) jälgib kaasrahastatud toodete üleandmist ja teenuste osutamist ning meetmete puhul seda, et deklareeritud kulud on tegelikult tehtud ning vastavad ühenduse ja siseriiklikele eeskirjadele;
- i) tagab raamatupidamisdokumentatsiooni registreerimis- ja säilitamissüsteemi olemasolu elektroonilisel kujul asjaomase aastaprogrammi iga meetme jaoks ning vajalike rakendamist käsitlevate andmete kogumise finantsjuhtimiseks, järelevalveks, kontrolliks ja hindamiseks;
- j) tagab, et lõplikud abisaajad ja fondist kaasrahastatavates meetmete rakendamisel osalevad muud organid kasutaksid eraldi raamatupidamissüsteemi või vastavaid raamatupidamiskoode kõigi meetmega seotud tehingute kohta, ilma et see piiraks siseriiklike raamatupidamiseeskirjade kohaldamist;
- k) tagab, et artiklis 47 nimetatud fondi hindamine viiakse läbi artikli 48 lõikes 2 sätestatud tähtaegade jooksul kooskõlas komisjoni ja liikmesriigi vahel kokkulepitud kvaliteedistandarditega;
- l) kehtestab korra, mis tagab kõikide piisava kontrollijale tagamiseks nõutavate kulusid ja auditeid käsitlevate dokumentide säilitamise kooskõlas artiklis 41 osutatud nõuetega;
- m) tagab, et auditeerimisasutus saaks artikli 28 lõikes 1 sätestatud auditite läbiviimiseks kogu vajaliku teabe kasutatud haldusmenetluste ja fondist kaasrahastatud projektide kohta;
- n) tagab, et sertifitseerimisasutus saab kogu tõendamiseks vajaliku teabe kuludega seotud menetluste ja kontrollide kohta;
- o) koostab aastaprogrammide rakendamise kohta eduaruandeid ja lõpparuandeid, sertifitseerimisasutuse poolt tõendatud kuludeklaratsioonide ja maksetaotlusi ning vajadusel tagasimaksedeklaratsioonide ja esitab need komisjonile;
- p) levitab teavet ja viib läbi nõustamist ning tutvustab toetust saanud meetmete tulemusi;
- q) teeb koostööd komisjoniga ja vastutavate asutustega teistes liikmesriikides;
- r) kontrollib artikli 31 lõikes 6 osutatud suuniste järgimist lõplike abisaajate poolt.

2. Liikmesriikides rakendatavate projektide haldamisega seonduvat vastutava asutuse tegevust võib rahastada artiklis 15 osutatud tehnilise abi vahenditest.

Artikkel 26

Vastutava asutuse ülesannete delegeerimine

1. Kui kõik või osa vastutava asutuse ülesannetest delegeeritakse volitatud asutusele, määrab vastutav asutus kindlaks delegeeritud ülesannete ulatuse ning kehtestab delegeeritud ülesannete täitmiseks üksikasjalikud menetlused, mis on kooskõlas artiklis 24 sätestatud tingimustega.

2. Kõnealused menetlused sisaldavad nõuet anda vastutavale asutusele korrapäraselt teavet delegeeritud ülesannete tulemusliku täitmise ja selleks kasutatud vahendite kohta.

Artikkel 27

Sertifitseerimisasutus

1. Sertifitseerimisasutus:

- a) tõendab, et:
- i) kuludeklaratsioon on õige ning koostatud kontrollitavatest tõendavatest dokumentidest ja usaldusväärsetest raamatupidamissüsteemidest lähtudes;
- ii) deklareeritud kulud vastavad kohaldatavatele ühenduse ja siseriiklikele eeskirjadele ning on tehtud seoses rahastamiseks valitud meetmetega, kooskõlas asjaomase programmi suhtes kohaldatavate nõuetega ning ühenduse ja siseriiklike eeskirjadega;
- b) tagab tõendamise eesmärgil piisava teabe saamise vastutavalt asutuselt kuludeklaratsioonides märgitud kulusid käsitleva korra ja nende kulude kontrollimise kohta;
- c) võtab tõendamise eesmärgil arvesse kõiki auditeerimisasutuse poolt või vastutusel läbi viidud auditite tulemusi;
- d) säilitab komisjonile deklareeritud kulude raamatupidamisdokumendid elektroonilisel kujul;
- e) kontrollib ühenduse rahalise toetuse tagasinõudmise, vajadusel koos viivisega, kui see on avastatud rikkumisi silmas pidades alusetult makstud;
- f) peab arvestust Euroopa Liidu üldeelarvega seoses tagasinõudmisele kuuluvate ja tagasinõutud summade kohta, arvates need võimaluse korral järgmisest kuludeklaratsioonist maha.

2. Sertifitseerimisasutuse tegevust seoses liikmesriikides rakendatavate projektidega võib rahastada artiklis 15 osutatud tehnilise abi vahenditest, eeldusel et arvestatakse kõnealuse asutuse artiklis 23 kirjeldatud pädevust.

Artikkel 28

Auditeerimisasutus

1. Auditeerimisasutus:
 - a) tagab auditite läbiviimise, et kontrollida haldus- ja kontrollisüsteemi toimimise tõhusust;
 - b) tagab, et meetmete auditid viiakse läbi deklareeritud kulude tõendamiseks vajaliku valimi alusel; valim esindab vähemalt 10 % iga aastaprogrammi kogu abikõlblikust kulust;
 - c) esitab komisjonile kuue kuu jooksul alates mitmeaastase programmi heakskiidu saamisest auditeerimisstrateegia, mis hõlmab punktides a ja b nimetatud auditite läbiviivaid organeid, kindlustades peamiste fondi kaasrahastamisest abisaajate auditeerimise ja auditite ühtlase jaotuse kogu programmitöö perioodi vältel.
2. Kui käesoleva otsusega määratud auditeerimisasutus on määratud auditeerimisasutus ka vastavalt otsustele nr 573/2007/EÜ, nr 574/2007/EÜ ja nr 575/2007/EÜ või kui ühist korda kohaldatakse kahe või enama kõnealuse fondi suhtes, võib lõike 1 punkti c kohaselt esitada ühe ühise auditeerimisstrateegia.
3. Auditeerimisasutus koostab iga aastaprogrammi kohta aruande, mis koosneb järgmisest:
 - a) aasta auditeerimisaruanne, milles esitatakse aastaprogrammi suhtes vastavalt auditistrateegiale läbiviidud auditite tulemused ning antakse aru programmi haldus- ja kontrollisüsteemis avastatud puudustest;
 - b) auditeerimisasutuse vastutusel läbi viidud kontrollidel ja audititel põhinev arvamus selle kohta, kas haldus- ja kontrollisüsteemi toimimine annab piisava tagatise, et komisjonile esitatud kuludeklaratsioonid on õiged ja nende aluseks olnud tehingud on seaduslikud ja korrakohased;
 - c) deklaratsioon, milles antakse hinnang lõppmakse maksetaotluse või tagasimakse deklaratsiooni kehtivusele ja asjaomaste kulutuste seaduslikkusele ja korrakohasusele.
4. Auditeerimisasutus tagab, et auditeerimisel võetakse arvesse rahvusvaheliselt tunnustatud auditeerimisstandardeid.
5. Liikmesriikides rakendatavate projektidega seotud auditeerimist võib rahastada artiklis 15 osutatud tehnilise abi vahenditest, eeldusel et arvestatakse auditeerimisasutuse artiklis 23 kirjeldatud pädevust.

VI PEATÜKK

KOHUSTUSED JA KONTROLL

Artikkel 29

Liikmesriikide kohustused

1. Liikmesriigid vastutavad mitmeaastaste programmide ja aastaprogrammide usaldusväärse finantsjuhtimise ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrakohasuse tagamise eest.
2. Liikmesriigid tagavad, et vastutavaid asutusi ja mis tahes volitatud asutusi, sertifitseerimisasutusi, auditeerimisasutusi ja muid asjakohaseid organeid juhendatakse piisavalt artiklites 22–28 nimetatud haldus- ja kontrollisüsteemide loomisel, et tagada ühenduse rahastamisabi tõhus ja korrektne kasutamine.
3. Liikmesriigid väldivad eeskirjade eiramisi ning avastavad ja kõrvaldavad need. Nad teatavad eeskirjade eiramisest komisjonile ning teavitavad komisjoni haldus- ja kohtumenetluste kulgemisest.

Kui lõplikule abisaajale alusetult tehtud makseid ei ole võimalik tagasi saada, vastutab asjaomane liikmesriik kaotatud summade Euroopa Liidu üldeelarvesse tagasimaksmise eest, kui tehakse kindlaks, et kahju on tekkinud temapoolse eeskirjade eiramise või hooletuse tagajärjel.

4. Meetmete finantskontrolli eest vastutavad esmajoones liikmesriigid, kes tagavad ka haldus- ja kontrollisüsteemide kohaldamise ja auditite läbiviimise sellisel, et oleks tagatud ühenduse vahendite korrektne ja tulemuslik kasutamine. Liikmesriigid esitavad komisjonile nimetatud süsteemide kirjelduse.
5. Lõigete 1–4 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad võetakse vastu vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 30

Haldus- ja kontrollisüsteemid

1. Enne mitmeaastase programmi heakskiitmist komisjoni poolt vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele tagavad liikmesriigid, et on loodud haldus- ja kontrollisüsteemid vastavalt artiklitele 22–28. Nad vastutavad selle eest, et süsteemid toimivad tõhusalt kogu programmiperioodi vältel.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile koos oma mitmeaastase programmi kavandiga vastutavate asutuste, volitatud asutuste ja sertifitseerimisasutuste struktuuri ning töökorra kirjelduse ning neis asutustes ja organites toimivate siseauditisüsteemide, auditeerimisasutuse ja mis tahes teise tema poolt volitatud auditite teostava organi kirjelduse.
3. Komisjon vaatab käesoleva sätte kohaldamise läbi artikli 48 lõike 3 kohase ajavahemikku 2007–2013 käsitleva aruande koostamise kontekstis.

Artikkel 31

Komisjoni kohustused

1. Komisjon veendub vastavalt artiklis 30 sätestatud menetlusele, et liikmesriigid on loonud artiklite 22–28 kohased haldus- ja kontrollisüsteemid, ning aasta auditeerimisaruannete ja oma auditite põhjal, et need toimivad tõhusalt kogu programmiperioodi vältel.

2. Ilma et see piiraks liikmesriikide korraldatud auditeid, võivad komisjoni ametnikud või komisjoni volitatud esindajad korraldada vähemalt kolme tööpäevase etteteatamisajaga kohapealseid kontrole, sealhulgas auditeid aastaprogrammides sisalduvate meetmete kohta, et kontrollida haldus- ja kontrollisüsteemide tõhusat toimimist. Sellistes auditites võivad osaleda ka liikmesriigi ametnikud või volitatud esindajad.

3. Komisjon võib liikmesriigilt nõuda kohapealset kontrolli, et kontrollida süsteemide nõuetekohast toimimist või tehingu või tehingute nõuetekohasust. Sellistes kontrollides võivad osaleda ka komisjoni ametnikud või komisjoni volitatud esindajad.

4. Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega piisava teabe, avalikustamise ja järelevalve seoses fondist toetust saavate meetmetega.

5. Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega meetmete üldise järjepidevuse ja vastastikuse täiendavuse muude asjaomaste ühenduse tegevuspõhimõtete, vahendite ja algatustega.

6. Komisjon kehtestab suunised käesoleva otsuse alusel antava toetuse nähtavuse tagamiseks.

Artikkel 32

Koostöö liikmesriikide auditeerimisasutustega

1. Komisjon teeb oma auditeerimiskavade ja -meetodite kooskõlastamiseks koostööd auditeerimisasutustega ning vahetab viivitamata haldus- ja kontrollisüsteemide auditite tulemusi, et kasutada võimalikult hästi ära kontrollimisressursse ja vältida tarbetut töö dubleerimist.

Komisjon esitab oma märkused artikli 28 kohaselt esitatud auditeerimisstrateegia kohta hiljemalt kolme kuu jooksul alates selle saamisest.

2. Oma auditeerimisstrateegia kindlaksmääramisel valib komisjon välja need aastaprogrammid, mida ta peab rahuldavaks haldus- ja kontrollisüsteemide alaste olemasolevate teadmiste alusel.

Nimetatud programmidega seoses võib komisjon otsustada tugineda põhimõtteliselt liikmesriikide esitatud auditi tõendusmaterjalile ning teostada oma kohapealseid kontrole üksnes siis, kui esineb tõendeid puuduste kohta süsteemides.

VII PEATÜKK

FINANTSJUHTIMINE

Artikkel 33

Abikõlblikkus – kuludeklaratsioonid

1. Kõik kuludeklaratsioonid sisaldavad kulutusi, mis lõplikud abisaajad on meetmeid võttes kandnud, ja vastavat riiklikest või eravahenditest saadud toetust.

2. Kulud peavad vastama lõplike abisaajate tehtud maksetele. Seda tõendatakse maksekviitungitega või samaväärsse tõendusjõuga raamatupidamisdokumentidega.

3. Kulud loetakse fondist toetuse saamiseks abikõlblikuks ainult siis, kui makseid pole tehtud varem kui selle aasta 1. jaanuaril, millele on osutatud artikli 19 lõike 4 kolmandas lõigus osutatud rahastamisotsuses, millega kiidetakse heaks aastaprogramm. Kaasrahastatud meetmed ei tohi olla lõpule viidud enne abikõlblikkuse alguskuupäeva.

2007. aasta aastaprogrammide alusel toetatavate meetmete rakendamisele suunatud kulutuste puhul määratakse ajavahemikuks, mille jooksul kulutusi teha võib, erandina kolm aastat.

4. Eeskirjad, mis käsitlevad artikli 4 kohaste liikmesriikides rakendatud fondist kaasrahastatud meetmete raames kantud kulude abikõlblikkust, võetakse vastu vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 34

Lõplikele abisaajatele tehtavate maksete täielikkus

Liikmesriigid veenduvad, et maksete tegemise eest vastutav asutus tagab, et lõplikud abisaajad saavad avaliku sektori vahenditest antava toetuse kogusumma kätte võimalikult kiiresti. Sellest summast ei arvata midagi maha ega peeta kinni, samuti ei kehtestata täiendavaid erimakse ega muid samaväärsse toimega makse, mis võiksid neid summasid lõplike abisaajate jaoks vähendada, eeldusel et lõplikud abisaajad vastavad kõikidele meetmete ja kulude abikõlblikkusega seotud tingimustele.

Artikkel 35

Euro kasutamine

1. Artiklites 17 ja 19 osutatud liikmesriikide esitatud mitmeaastaste programmide ja aastaprogrammide kavandites esitatud summade, tõendatud kuludeklaratsioonide, artikli 25 lõike 1 punktis o osutatud maksetaotluste, artikli 37 lõikes 4 osutatud aastaprogrammi rakendamist käsitlevas eduaruandes esitatud kulutuste ning artiklis 49 osutatud aastaprogrammi rakendamise lõpparuandes esitatud kulutuste vääringuks on euro.

2. Artikli 19 lõike 4 kolmandas lõigus osutatud liikmesriikide aastaprogrammide heakskiitmist käsitlevate komisjoni rahastamisotsuste, komisjoni kulukohustuste ja komisjoni maksete vääringuks on euro ning need täidetakse ja tehakse eurodes.

3. Liikmesriigid, kes ei ole maksetaotluse esitamise päevaks eurot kasutusele võtnud, konverteerivad riigi vääringsus tehtud kulud eurodesse. See summa konverteeritakse eurodesse, kasutades komisjoni selle kuu raamatupidamise vahetuskurssi, millal kulu kanti asjaomase programmi vastutava asutuse raamatupidamisarvestusse. Komisjon avaldab konverteerimiskursi igakuiselt elektrooniliselt.

4. Kui liikmesriik võtab kasutusele euro, kohaldatakse lõikes 3 sätestatud konverteerimiskorda jätkuvalt kõikide kulude suhtes, mille sertifitseerimisasutus on raamatupidamisarvestusse kandud enne riigi vääringu ja euro vahelise kindlaksmääratud konverteerimiskursi jõustumist.

Artikkel 36

Kulukohustused

Ühenduse eelarvelised kulukohustused määratakse kindlaks igal aastal artikli 19 lõike 4 kolmandas lõigus osutatud aasta-programmi heakskiitmist käsitleva rahastamisotsuse alusel.

Artikkel 37

Maksed – eelfinantseerimine

1. Komisjon teeb fondist makseid kooskõlas eelarveliste kulukohustustega.

2. Maksed tehakse eel- ja lõppmaksetena. Need tehakse liikmesriigi määratud vastutavale asutusele.

3. Esimene eelmakse, mis moodustab 50 % aastaprogrammi heakskiitmist käsitlevas rahastamisotsuses eraldatud summast, tehakse liikmesriigile 60 päeva jooksul pärast kõnealuse otsuse vastuvõtmist.

4. Teine eelmakse tehakse hiljemalt kolm kuud pärast seda, kui komisjon on kahe kuu jooksul alates maksetaotluse ametlikult esitamisest liikmesriigi poolt heaks kiitnud eduaruande aasta-programmi rakendamise kohta ja tõendatud kuludeklaratsiooni, mis on koostatud vastavalt artikli 27 lõike 1 punktile a ja artiklile 33 ja mis katab vähemalt 60 % esimese eelmakse summast.

Komisjoni teise eelmakse summa ei ületa 50 % aastaprogrammi heakskiitmist käsitleva rahastamisotsusega eraldatud kogusummast ja igal juhul, kui liikmesriik on riiklikult eraldanud aastaprogrammi heakskiitmist käsitlevas rahastamisotsuses näidatud summast väiksema summa, summat, mis saadakse esimese eelmakse lahutamisel aastaprogrammi raames kindlaksmääratud projektideks liikmesriigi poolt tegelikult eraldatud ühenduse vahenditest.

5. Eelmaksete tagajärjel kogunenud intressid kirjendatakse asjaomasele aastaprogrammile, loetakse liikmesriigi vahendiks kui siseriiklik avaliku sektori panus ja deklareeritakse komisjonile asjaomase aastaprogrammi rakendamise lõpparuandega seotud kuludeklaratsiooni esitamisel.

6. Eelmakstud summad kantakse pärast aastaprogrammi lõpetamist bilansist maha.

Artikkel 38

Lõppmakse

1. Komisjon teeb lõppmakse, kui talle on hiljemalt üheksa kuu jooksul pärast aastaprogrammi heakskiitmist käsitlevas rahastamisotsuses sätestatud kulutuste abikõlblikkuse tähtaega laekunud järgmised dokumendid:

- tõendatud kuludeklaratsioon, mis on koostatud vastavalt artikli 27 lõike 1 punktile a ja artiklile 33, ja taotlus lõppmakse tegemiseks või tagasimaksedeklaratsioon;
- aastaprogrammi rakendamise lõpparuanne artiklis 49 sätestatud kujul;
- artikli 28 lõikes 3 sätestatud aasta auditeerimisaruanne, arvamus ja deklaratsioon.

Lõppmakse tehakse tingimusel, et aastaprogrammi rakendamise lõpparuanne ja deklaratsioon, milles antakse hinnang lõppmaksetaotluse kehtivusele, võetakse vastu.

2. Kui vastutav asutus ei esita lõikes 1 nimetatud dokumente nõutud tähtajaks ja vastuvõetavas vormis, vabastab komisjon asjaomase aastaprogrammi eelarvelise kulukohustuse selle osa, mida pole eelmakse tegemiseks kasutatud.

3. Lõikes 2 sätestatud automaatne tühistamismenetlus peatatakse asjaomaste projektide vahendite suhtes, kui lõikes 1 sätestatud dokumentide esitamise ajal toimub liikmesriigi tasandil kohtumenetlus või esitatud halduskaebus, millel on peatav toime. Liikmesriik esitab osalises lõpparuandes üksik-asjalikud andmed selliste projektide kohta ning saadab iga kuue kuu järel nende projektide kohta eduaruandeid. Kolme kuu jooksul pärast kohtumenetluse lõppu või halduskaebuse menetluse lõppu esitab liikmesriik asjaomaste projektide kohta lõikes 1 nimetatud dokumendid.

4. Lõikes 1 nimetatud üheksakuuline tähtaeg peatub, kui komisjon võtab artikli 40 alusel asjaomase aastaprogrammi suhtes vastu otsuse kaasrahastamismaksete peatamise kohta. Ajavahemiku arvestamist jätkatakse uuesti alates kuupäevast, mil liikmesriiki teavitati artikli 40 lõikes 3 nimetatud komisjoni otsusest.

5. Ilma et see piiraks artikli 39 kohaldamist, teavitab komisjon kuue kuu jooksul alates käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud dokumentide saamisest liikmesriiki sellest, kui suure osa kulude katmist näeb ta ette fondi vahenditest, ja mis tahes finantskorrektsioonist, mis tuleneb deklareeritud kulude ja aksepteeritud kulude erinevusest. Liikmesriigil on märkuste esitamiseks aega kolm kuud.

6. Kolme kuu jooksul pärast liikmesriigi märkuste saamist otsustab komisjon, kui suur osa kuludest hüvitatakse fondist, ning nõuab tagasi lõplike aktsepteeritud kulude ja sellele liikmesriigile juba makstud summade vahe.

7. Olemasolevaid vahendeid arvesse võttes maksab komisjon ülejäänud summa hiljemalt 60 päeva jooksul pärast lõikes 1 nimetatud dokumentide vastuvõtmise kuupäeva. Eelarvelise kulukohustuse jääk vabastatakse kuue kuu jooksul pärast maksmist.

Artikkel 39

Maksete tegemise edasilükkamine

1. Volitatud eelarvevahendite käsutaja finantsmääruse tähenduses lükkab maksete tegemise maksimaalselt kuue kuu võrra edasi, kui:

- a) siseriikliku või ühenduse auditeerimisorgani aruandest ilmnevad tõsised puudused haldus- ja kontrollisüsteemide toimimises;
- b) eelarvevahendite käsutaja peab läbi viima täiendava kontrollimise pärast temani jõudnud teavet, et tõendatud kuludeklaratsioonis sisalduvad kulutused on seotud tõsise eeskirjade eiramisega, mida ei ole kõrvaldatud.

2. Liikmesriiki ja vastutavat asutust teavitatakse viivitamata maksete tegemise edasilükkamise põhjustest. Maksete tegemine lükatakse edasi seniks, kuni liikmesriik võtab vajalikud meetmed.

Artikkel 40

Maksete peatamine

1. Komisjon võib peatada kõik eel- ja lõppmaksed või osa eel- ja lõppmaksetest, kui:

- a) programmi haldus- ja kontrollisüsteemis on tõsiseid puudusi, mis mõjutavad maksete tõendamiskorra usaldusväärsust ja mille suhtes ei ole võetud parandavaid meetmeid, või
- b) tõendatud kuludeklaratsioonis sisalduvad kulud on seotud tõsise eeskirjade eiramisega, mida ei ole kõrvaldatud, või
- c) liikmesriik ei ole täitnud artiklitest 29 ja 30 tulenevaid kohustusi.

2. Komisjon võib otsustada peatada eel- ja lõppmaksed pärast seda, kui ta on andnud liikmesriigile võimaluse esitada kolme kuu jooksul oma tähelepanekud.

3. Komisjon lõpetab eel- ja lõppmaksete peatamise, kui ta leiab, et liikmesriik on võtnud peatamise lõpetamiseks vajalikud meetmed.

4. Kui liikmesriik ei ole vajalikke meetmeid võtnud, võib komisjon võtta vastu otsuse tühistada aastaprogrammile ühenduse toetuse andmine osaliselt või täielikult kooskõlas artikliga 44.

Artikkel 41

Dokumentide säilitamine

Ilma et see piiraks asutamislepingu artiklis 87 sätestatud riigiabi reguleerivate eeskirjade kohaldamist, tagab vastutav asutus, et kõik asjaomaste programmide kulutuste ja audititega seotud tõendavad dokumendid on komisjonile ja kontrollikojale kättesaadavad viie aasta jooksul pärast programmide lõpetamist vastavalt artikli 38 lõikele 1.

See periood katkeb kohtumenetluse või komisjoni nõuete kohaselt põhjendatud taotluse korral.

Dokumente säilitatakse kas originaalina või originaalile vastavaks tunnustatud koopiana üldtunnustatud andmekandjatel.

VIII PEATÜKK

FINANTSKORREKTSIOONID

Artikkel 42

Liikmesriikide tehtavad finantskorrektsioonid

1. Liikmesriikidel lasub esmane vastutus eeskirjade eiramise uurimise eest, meetmete võtmise eest, kui avastatakse mis tahes suuremaid muudatusi, mis mõjutavad programmi rakendamise või kontrollimise laadi või tingimusi, ning nõutavate finantskorrektsioonide tegemise eest.

2. Liikmesriik teeb meetmetes või aastaprogrammides avastatud üksiku või süstemaatilise eeskirjade eiramisega seoses nõutavad finantskorrektsioonid.

Liikmesriikide tehtud finantskorrektsioonid hõlmavad ühenduse toetuse täielikku või osalist tühistamist ja vajaduse korral selle tagasinõudmist. Kui summat ei maksta tagasi asjaomasele liikmesriigile selleks ette nähtud ajavahemiku jooksul, makstakse viivist artikli 45 lõikes 2 sätestatud määras. Liikmesriigid võtavad arvesse eeskirjade eiramise laadi ja raskust ning fondi rahalist kahju.

3. Eeskirjade süstemaatilise eiramise korral laiendab asjaomane liikmesriik uurimist kõigile toimingutele, mida eeskirjade eiramine mõjutada võib.

4. Liikmesriigid esitavad artiklis 49 osutatud aastaprogrammi rakendamise lõpparuandes ka nimekirja asjaomase aastaprogrammi suhtes algatatud tühistamismenetlustest.

Artikkel 43

Raamatupidamisarvestuse kontroll ja komisjoni finantskorrektsioonid

1. Ilma et see piiraks kontrollikoja volitusi või liikmesriikide poolt siseriiklike õigus- ja haldusnormidega kooskõlas teostatavat kontrolli, võivad komisjoni ametnikud või komisjoni volitatud esindajad viia läbi fondi rahastatavate meetmete ning haldus- ja kontrollisüsteemide kohapealseid kontrolle, sealhulgas pistelisi kontrolle, vähemalt kolme tööpäevase etteteatamisajaga. Komisjon teatab sellest asjaomasele liikmesriigile, et saada vajalikku abi. Asjaomase liikmesriigi ametiisikud või volitatud esindajad võivad neis kontrollides osaleda.

Komisjon võib asjaomaselt liikmesriigilt nõuda kohapealset kontrolli, et kontrollida tehingu või tehingute nõuetekohasust. Komisjoni ametnikud või komisjoni volitatud esindajad võivad sellistes kontrollides osaleda.

2. Kui komisjon pärast vajaliku kontrolli lõpetamist leiab, et liikmesriik ei ole täitnud artiklist 29 tulenevaid kohustusi, peatab ta eel- või lõppmaksed vastavalt artiklile 40.

Artikkel 44

Korrektsioonide kriteeriumid

1. Komisjon võib finantskorrektsioonidena aastaprogrammile antud ühenduse toetuse täielikult või osaliselt tühistada, kui ta leiab pärast vajalike kontrollide tegemist, et:

- a) programmi haldus- ja kontrollisüsteemis on tõsiseid puudusi, mis ohustavad programmile juba antud ühenduse toetust;
- b) tõendatud kuludeklaratsioonis sisalduvad kulud on seotud eeskirjade eiramisega, mida liikmesriik ei ole enne käesolevas lõikes sätestatud korrektsioonimenetluse alustamist kõrvaldanud;
- c) liikmesriik ei ole täitnud artiklist 29 tulenevaid kohustusi enne käesolevas lõikes sätestatud korrektsioonimenetluse alustamist.

Komisjon võtab otsuse vastu pärast liikmesriigi märkuste arvessevõtmist.

2. Komisjon teeb finantskorrektsioone vastavalt igale avastatud eeskirjade eiramise juhtumile, otsustades eiramise süstemaatilise põhjal, kas tuleks kohaldada ühtse määraga või ekstrapoleeritud korrektsioone. Kui eeskirjade eiramine on seotud kuludeklaratsiooniga, mille kohta auditeerimisasutus on andnud vastavalt artikli 28 lõike 3 punktile b eelnevalt piisava kinnituse, eeldatakse, et tegemist on süstemaatilise probleemiga, mille suhtes tuleks kohaldada ühtse määraga või ekstrapoleeritud korrektsioone, kui liikmesriik ei suuda kolme kuu jooksul esitada tõendeid selle eelduse ümberlukkamiseks.

3. Korrektsiooni summa üle otsustades võtab komisjon arvesse eeskirjade eiramise olulisust ja asjaomases aastaprogrammis leitud puuduste ulatust ja rahalisi tagajärgi.

4. Kui komisjon võtab oma seisukoha aluseks selliste audiitorite kindlakstehtud tõsiasiad, kes ei ole tema talituste teenistuses, teeb ta oma järeldused rahaliste tagajärgede suhtes pärast seda, kui ta on läbi vaadanud asjaomase liikmesriigi poolt artikli 30 alusel võetud meetmed, eeskirjade eiramisest teatamise aruanded ja liikmesriigi vastused.

Artikkel 45

Tagasimaksmine

1. Tagasimaksed Euroopa Liidu üldeelarvesse tuleb teha enne tähtaega, mis on näidatud finantsmääruse artikli 72 alusel koostatud sissenõudekorralduses. See tähtaeg on korralduse väljastamiskuule järgneva teise kuu viimane päev.

2. Iga hilinenud tagasimakse puhul makstakse viivist, mida hakatakse arvutama alates kõnealusest tähtajast ja mis lõpeb kuupäeval, mil makse tegelikult tehakse. Viivise määr vastab Euroopa Keskpanga põhiliste refinantseerimisoperatsioonide puhul kohaldatavale Euroopa Liidu Teataja C-seerias avaldatud intressimäärale, mis kehtib selle kuu esimesel kalendripäeval, millele tähtpäev langeb, ning millele lisandub kolm ja pool protsenti.

Artikkel 46

Liikmesriikide kohustused

Komisjoni finantskorrektsioon ei piira liikmesriigi kohustust nõuda tagasimakseid sisse artikli 42 alusel.

IX PEATÜKK

JÄRELEVALVE, HINDAMINE JA ARUANDED

Artikkel 47

Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon teostab koostöös liikmesriikidega korrapäraselt järelevalvet fondi üle.

2. Komisjon hindab koostöös liikmesriikidega artikli 48 lõikes 3 ettenähtud aruande koostamise raames fondi tegevust, et hinnata meetmete olulisust, tulemuslikkust ja mõju, pidades silmas artiklis 2 osutatud üldeesmärki.

3. Komisjon võtab arvesse ka vastastikust täiendavust fondi raames rakendatud meetmete ja teiste asjaomaste ühenduse poliitikate, vahendite ja algatuste raames rakendatud meetmete vahel.

Artikkel 48

Artikkel 49

Aruandluskohustused

1. Vastutav asutus võtab igas liikmesriigis vajalikud meetmed projektide järelevalve ja hindamise tagamiseks.

Selleks sisaldavad kokkulepped ja lepingud, mida vastutav asutus sõlmib meetmete rakendamise eest vastutavate organisatsioonidega, sätteid, milles nähakse ette kohustus esitada seatud eesmärkide rakendamise ja nende saavutamise kohta korrapäraseid üksikasjalikke aruandeid, mille alusel koostatakse vastavalt aastaprogrammi rakendamise eduaruanne ja lõpparuanne.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile:

- a) 30. juuniks 2010 hindamisaruande fondist kaasrahastatud meetmete rakendamise kohta;
- b) 30. juuniks 2012 ajavahemikku 2007–2010 käsitleva ja 30. juuniks 2015 ajavahemikku 2011–2013 käsitleva hindamisaruande fondist kaasrahastatud meetmete tulemuste ja mõju kohta.

3. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele:

- a) 30. juuniks 2010 aruande artiklis 12 sätestatud kriteeriumite, mis käsitlevad iga-aastast vahendite jaotamist liikmesriikide vahel, kohaldamise kohta, vajadusel koos parandusettepanekutega;
- b) 31. detsembriks 2010 vahearuande saavutatud tulemuste kohta ja fondi rakendamise kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete aspektide kohta koos ettepanekuga fondi edasiseks arenguks;
- c) 31. detsembriks 2012 ajavahemikku 2007–2010 käsitleva järeelhindamise aruande ja 31. detsembriks 2015 ajavahemikku 2011–2013 käsitleva järeelhindamise aruande.

Aastaprogrammi rakendamise lõpparuanne

1. Aastaprogrammi rakendamise lõpparuanne sisaldab programmi rakendamisest selge ülevaate saamiseks järgmist teavet:

- a) aastaprogrammi rahaline täitmine ja tegevuste elluviimine;
- b) edusammud mitmeaastase programmi ja selle prioriteetide rakendamisel selle konkreetseid kontrollitavaid eesmärke silmas pidades, võimaluse korral näitajaid kvantifitseerides;
- c) vastutava asutuse võetud meetmed rakendamise kvaliteedi ja tõhususe tagamiseks, eelkõige:
 - i) järelevalve- ja hindamismeetmed, sealhulgas andmete kogumise kord;
 - ii) kokkuvõtte kõigist tegevusprogrammi rakendamisel ette tulnud märkimisväärsetest probleemidest ja nende suhtes võetud meetmetest;
 - iii) tehnilise abi kasutamine;
- d) aastaprogrammidest ja mitmeaastastest programmidest teavitamiseks ja nende avalikustamiseks võetud meetmed.

2. Aruanne loetakse vastuvõetavaks, kui see sisaldab kõiki lõikes 1 loetletud andmeid. Komisjon teeb otsuse vastutava asutuse esitatud aruande sisu kohta kahe kuu jooksul alates kogu lõikes 1 osutatud teabe saamisest ning teavitab sellest liikmesriike. Kui komisjon ei vasta ettenähtud tähtaja jooksul, loetakse aruanne vastuvõetuks.

X PEATÜKK

ÜLEMINEKUSÄTTED

Artikkel 50

Mitmeaastase programmi ettevalmistamine

1. Erandina artiklist 17 teevad liikmesriigid järgmist:

- a) määravad esimesel võimalusel pärast 29. juunit 2007 ja hiljemalt 14. juulil 2007 artikli 24 lõike 1 punktis a osutatud vastutava asutuse ning vajadusel volitatud asutuse;

b) esitavad 30. septembriks 2007 artikli 31 lõikes 2 osutatud haldus- ja kontrollisüsteemi kirjelduse.

XI PEATÜKK

2. Komisjon esitab liikmesriikidele 1. juuliks 2007:

LÕPPSÄTTED

a) teabe neile 2007. eelarveaastaks eraldatavate hinnanguliste summade kohta;

Artikkel 52

Komitee

b) teabe neile eelarveaastateks 2008–2013 eraldatavate hinnanguliste summade kohta, lähtudes 2007. eelarveaasta hinnangu arvutuse ekstrapoleerimisest, pidades silmas finantsraamistikus kavandatud iga-aastaseid assigneeringuid aastateks 2007–2013.

1. Komisjoni abistab otsusega nr 574/2007/EÜ loodud solidaarsuse ja rändevoogude juhtimise ühiskomitee (edaspidi „komitee“).

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7.

Artikkel 53

Artikkel 51

Läbivaatamine**2007. ja 2008. aasta aastaprogrammide ettevalmistamine**

Nõukogu vaatab käesoleva otsuse komisjoni ettepaneku põhjal läbi 30. juuniks 2013.

1. Erandina artiklist 19 kohaldatakse 2007. ja 2008. eelarveaasta suhtes järgmist rakendamise ajakava:

Artikkel 54

a) komisjon esitab liikmesriikidele 1. juuliks 2007 teabe neile 2007. eelarveaastaks eraldatavate hinnanguliste summade kohta;

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

b) liikmesriigid esitavad 1. detsembriks 2007 komisjonile 2007. aasta aastaprogrammi kavandi;

Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007.

c) liikmesriigid esitavad 1. märtsiks 2008 komisjonile 2008. aasta aastaprogrammi kavandi.

Artikkel 55

Adressaadid

2. 2007. aasta aastaprogrammiga seoses võivad fondist saada toetust kulutused, mis on tehtud 1. jaanuari 2007 ja asjaomase liikmesriigi aastaprogrammi heakskiitmist käsitleva rahastamisotsuse vastuvõtmise kuupäeva vahelisel ajavahemikul.

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga.

3. Selleks et 2008. aastal oleks võimalik vastu võtta 2007. aasta aastaprogrammi heakskiitmist käsitlevad rahastamisotsused, määrab komisjon ühenduse eelarvelised kulukohustused 2007. aastaks kindlaks liikmesriikidele hinnanguliselt eraldatavate summade alusel, mis on arvutatud vastavalt artiklile 12.

Luxembourg, 25. juuni 2007

Nõukogu nimel

eesistuja

A. SCHAVAN